

⁶ Йдеться про конвенції, що регулюють перевезення вантажів різним транспортом: Конвенцію про уніфікацію деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень, підписану в Варшаві 1929 р.; Конвенцію щодо договору міжнародного перевезення вантажів по дорогах, підписану в Женеві 1956 р.; Конвенцію про перевезення вантажів залізницями, підписану в Берні 1890 р.

Резюме

Харчук О. О. Правове регулювання підсудності в міжнародних морських перевезеннях.

Автором розглянуто проблему підсудності у міжнародному морському перевезенні вантажів і важливість укладення договору морського перевезення. Визначено сторони в спорах, що виникають у зв'язку з договором морського перевезення. Проаналізовано також види і умови договірної і позадоговірної відповідальності. Виписано можливості використання договірними сторонами своїх прав для відстоювання інтересів у суді. Показано відмінності в реалізації підсудності, що виникають під час морських перевезень вантажів.

Ключові слова: міжнародне морське право, морські перевезення, договір морського перевезення, торгове мореплавання, підсудність, судовий спір.

Резюме

Харчук А. А. Правовое регулирование подсудности в международных морских перевозках.

Автором рассмотрена проблема подсудности в международной морской перевозке грузов и важность заключения договора морской перевозки. Определены стороны в спорах, возникающих в связи с договором морской перевозки. Проанализированы также виды и условия договорной и внедоговорной ответственности. Рассмотрены возможности использования договаривающимися сторонами своих прав для защиты интересов в суде. Показано различия в реализации подсудности, возникающих во время морской перевозки грузов.

Ключевые слова: международное морское право, морские перевозки, договор морской перевозки, торговое мореплавание, подсудность, судебный спор.

Summary

Kharchuk O. Legal regulation of the jurisdiction in international maritime traffic.

The author conducted a study on the problem of responsibility for international maritime transport of goods and the importance of concluding the contract of carriage. In the article defined sides in disputes which are emerging from the contract of carriage by sea. Also analyzed the types and terms of contractual and non-contractual liability and written out the possibilities for contracting parties to defend their rights in courts. Differences in the laws of countries aimed on the settlement of the disputes that arise during the maritime transport of goods are considered also.

Key words: international law of the sea, maritime transport, contract of carriage, merchant shipping, jurisdiction, litigation.

Отримано 8.10.2014

УДК 341.215.2

С. О. КОВАЛЕНКО

*Сергій Олександрович Коваленко, здобувач
Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Динамічність сучасного міжнародного життя потребує від суб'єктів міжнародного права максимальної оперативності, яку вони не завжди можуть забезпечити, особливо у питаннях підтримання міжнародного миру та безпеки, подолання стихійних лих, епідемій тощо. У зв'язку із тим вони змушені залучати третіх осіб, серед яких особливе місце займають міжнародні неурядові організації. Їх роль у міжнародних відносинах з часів Ліги Націй¹ лише зростає².

Зазначимо, що в доктрині міжнародного права недостатньо уваги приділяється питанню міжнародної відповідальності міжнародних неурядових організацій. Дослідженням цих питань у міжнародному праві займалися такі іноземні вчені, як: І. Россі, А. Рейні, К. Ноурот, С. О. Подшибякін, А. Ібрагім, Д. Лі та інші. В українській науці міжнародного права це питання залишається недослідженим.

Доцільно наголосити на специфіці правової природи міжнародних неурядових організацій, що відповідним чином відображається і на характері їх відповідальності. На думку С. Черновіца, міжнародні неурядові організації засновані в результаті кооперації між індивідами³. Подібна думка висловлюється й іншими теоретиками (наприклад, А. К. Ліндблом⁴, П. Віллеттс⁵ та ін.). З резолюцій ЕКОСОП E/RES/288 В (X) від

27 лютого 1950 р., 1996/31 від 25 липня 1996 р. також впливає, що будь-яка міжнародна організація, не створена на підставі міждержавної угоди, вважається неурядовою.

Деякі дослідники уточнюють, що міжнародні неурядові організації створюються на підставі внутрішньодержавного права (С. О. Подшибякін⁶, Ф. Ріфман⁷ та ін.). Отже, основна особливість міжнародних неурядових організацій полягає у тому, що останні створюються на основі внутрішньодержавного права.

Міжнародні неурядові організації не є суб'єктами міжнародного права. Хоча, з даного приводу думки вчених розходяться. Так, позиція Т. М. Бикової⁸ зводиться до того, що останні не можуть мати правосуб'єктності через їх неможливість бути суб'єктами міжнародного права. С. Хоуб вважає, що виконання міжнародними неурядовими організаціями публічних функцій на користь міждержавних організацій є фактичним визнанням їх суб'єктами міжнародного права⁹. Найбільш правильною є думка У. Ільницької, яка стверджує, що міжнародні неурядові організації не є суб'єктами міжнародного права, проте можуть функціонувати як суб'єкти міжнародно-правових відносин¹⁰.

Виходячи з того, що міжнародні неурядові організації не є суб'єктами міжнародного права, вони не можуть мати й міжнародної правосуб'єктності. Зокрема, ця позиція підтверджується такими вченими, як: О. М. Шпакович¹¹, Ю. Є. Карлов¹², М. К. Семенов¹³, В. І. Маргієв¹⁴, В. Л. Ющенко¹⁵ та ін.

Однак у літературі з міжнародного права також обґрунтовується наявність у міжнародних неурядових організацій процесуальної правосуб'єктності¹⁶, *sui generis* (МКЧХ)¹⁷. Крім цього, в теорії присутні думки про прояв їх правосуб'єктності в муніципальному праві¹⁸, а також висувуються пропозиції про визнання неурядових організацій суб'єктами міжнародного права зі спеціальною правосуб'єктністю¹⁹. До того ж деякі міжнародні неурядові організації мають часткову правоздатність у формі укладення міжнародних договорів відповідно до норм і принципів міжнародного права (наприклад, Договір між Урядом України і МКЧХ про відкриття Місії МКЧХ в Україні від 5 грудня 1995 р.).

Щодо процесуальної правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій зауважимо, що коло їх процесуальних прав у більшості міжнародних судових органів (наприклад, в Міжнародному Суді ООН, згідно зі ст. ст. 50, 51, 66 його Статуту, Міжнародному кримінальному суді, згідно з ч. 2 ст. 15, ч. 4 ст. 44 його Статуту тощо) дуже обмежено (можуть виступати експертами, учасниками слухань тощо), крім Європейського суду з прав людини (ст. 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р.) та Суду ЄС (ч. 4 ст. 263 (колишня 230), ч. 3 ст. 265 (колишня 232), ч. 2 ст. 275 Договору про функціонування ЄС), де вони можуть бути сторонами судових справ (наприклад, у рамках Суду ЄС: як позивач – рішення від 2 квітня 1998 р. у справі (С-321/95 Р) Стрічтінг Грінпіс Каунсіл (Грінпіс Інтернешнл) та інші проти Комісії Європейських співтовариств²⁰), як відповідач – рішення Великої палати у справі С-34/10 від 18 жовтня 2011 р. Олівер Брюстл проти Грінпіс і.ві.²¹). Проте, як слушно зауважує У. Беєрлін, питання про те, чи допоможе міжнародним неурядовим організаціям збільшення їх участі у міжнародному судовому процесі стати частково суб'єктом міжнародного права, залишається відкритим²².

На міжнародному рівні були спроби кодифікувати правила поведінки щодо визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій (наприклад, розроблення Гаазькою конференцією міжнародного приватного права конвенції про визнання правосуб'єктності іноземних компаній, асоціацій інституцій від 7 червня 1956 р., розроблений Міжнародним союзом асоціацій проект конвенції про правовий статус міжнародних асоціацій 1912 р., але вони не вступили в силу тощо). Проте найбільш вдалою кодифікацією є Європейська конвенція СЕТС № 124 «Про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій» від 24 квітня 1986 р., яка вступила в силу 1 січня 1991 року. Учасниками цієї конвенції є 11 держав (серед них: Австрія, Бельгія, Великобританія, Нідерланди, Франція, Швейцарія тощо). Відповідно до ст. 4 останньої конвенції регулювання на підставі її положень питань відповідальності неурядових організацій є неможливим. Але головний її недолік – це те, що вона має обмежену кількість держав-учасників, де визнається правосуб'єктність вказаних організацій.

Отже, із наведених вище поглядів можна зробити висновок про те, що міжнародні неурядові організації створюються не на підставі міжнародно-правового договору, а тому не є суб'єктами міжнародного права (лише суб'єктами міжнародних та внутрішньодержавних відносин) та не мають загального визнання їх міжнародної правосуб'єктності. Такі висновки щодо специфіки правової природи міжнародних неурядових організацій ставлять під сумнів можливість їх відповідальності згідно з правилами та принципами міжнародного права.

У ст. 71 Статуту ООН зазначено, що ЕКОСОР може укладати необхідні договори для консультацій з неурядовими організаціями в рамках своєї компетенції. При цьому, багато інших спеціальних установ, фондів, програм ООН (ФАО, ВООЗ, ЮНІСЕФ, ПРООН) мають власні механізми співпраці з неурядовими організаціями²³. Коли співпраця між ООН та неурядовими організаціями відбувається на основі договорів про співпрацю, то вони взаємодіють через мандатну систему, яка передбачає дотримання деяких принципів міжнародного гуманітарного права (наприклад, нейтралітету, неупередженості тощо) та безпекових приписів, узгоджених із компетентним органом відповідної сторони (держави)²⁴.

Для таких угод характерне переключення усієї відповідальності на неурядові організації (наприклад, ч. 3 ст. V проекту стандартної угоди про співпрацю між ПРООН та неурядовою організацією передбачає відповідальність лише останньої у конкретних сферах діяльності, хоча згідно зі ст. IV ПРООН також здійснює певну діяльність, а згідно зі ст. IV ПРООН та уряд (держави) здійснюють загальне керівництво персоналом неурядової організації)²⁵. Зазначені положення угоди є неприпустимі з точки зору присвоєння відповідальності, а тому положення ч. 3 ст. IV, ст. VI та ст. XII модельної угоди між Офісом ООН з координації гумані-

тарних питань та неурядовими організаціями²⁶, які не передбачають втручання з боку ООН в діяльність таких організацій і покладають всю відповідальність лише на неурядові організації, є оптимальною схемою для несення відповідальності неурядовими організаціями.

Крім цього, діяльність неурядових організацій регулюється кодексами поведінки²⁷, які закріплюють переважно принципи поведінки та обов'язки. Схожим прикладом може бути Хартія відповідальності міжнародних неурядових організацій 2006 р. (28 провідних неурядових організацій є її учасниками, серед них – «Міжнародна Амністія», «Грінпіс» тощо). Сама Хартія являє собою систему з дев'яти принципів (повага принципів Загальної декларації прав людини від 10 грудня 1948 р., прозорість, відповідальна правозахисна діяльність тощо), метою якої є не притягнення до відповідальності цих організацій, а забезпечення ефективності їх діяльності, за результатами здійснення якої складаються щорічні звіти. Отже, такі документи не є обов'язковими для виконання, а тому не завжди можуть бути ефективними у присвоєнні поведінки в результаті спричинення шкоди. На нашу думку, наявність кодексів поведінки, на які опираються деякі дослідники (наприклад, Д. Нельсон²⁸), питання відповідальності міжнародних неурядових організацій є недостатнім для вирішення проблеми відповідальності останніх.

Разом із тим міжнародно-правовими підставами для відповідальності міжнародних неурядових організацій можуть стати міжнародні договори у конкретних сферах міжнародного права (наприклад, міжнародне ядерне право: Міжнародна конвенція про відповідальність операторів ядерних суден від 25 травня 1962 р., Віденська конвенція про цивільну відповідальність за ядерну шкоду від 21 травня 1963 р. тощо). Недоліками такого регулювання є обмеженість сфер діяльності, в рамках яких неурядові організації можуть бути відповідальними як суб'єкти внутрішньодержавного права, та те, що кінцева реалізація їх відповідальності здійснюватиметься у внутрішньодержавних судах.

Необхідно також звернути увагу на деякі спроби кодифікації правил та принципів про відповідальність міжнародних неурядових організацій, а саме: п. 72, 73 Фундаментальних принципів щодо статусу неурядових організацій у Європі від 5 липня 2002 р., п. 74 Пояснювального меморандуму до Фундаментальних принципів щодо статусу неурядових організацій у Європі від 5 липня 2002 р. та п. 44 ч. Д розділу IV рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи № CM/Rec(2007)14 від 10 жовтня 2007 року. Зокрема, в зазначених положеннях зафіксовано відповідальність за борги та зобов'язання, як неурядових організацій, так і їх посадових осіб. Однак для реалізації відповідальності, згідно з вказаними документами, необхідне визнання державою (у разі, якщо організація відповідає закріпленню у вказаних вище документах ознакам) правосуб'єктності неурядової організації. Крім цього, така відповідальність неурядових організацій має лише внутрішньодержавний характер.

Тому відповідальність міжнародних неурядових організацій може реалізовуватись переважно на підставі внутрішніх нормативно-правових актів держав у рамках системи внутрішніх судових органів.

Відсутність загальних і обов'язкових (для усіх сфер міжнародної діяльності міжнародних неурядових організацій) правил поведінки щодо їх міжнародно-правової відповідальності та механізмів (крім зазначених вище деяких міжнародних судових органів) забезпечення виконання цих правил може призвести до безвідповідальності таких організацій у результаті завдання ними шкоди третім особам. Прикладом можливості завдання останніми шкоди може бути проведена «Грінпісом» у 1995 р. кампанія бойкоту буріння Королівською нідерландською компанією «Шелл» (при цьому ліцензію на буріння видав уряд Сполученого королівства Великобританії) на нафтовій платформі Brent-Spar в Північній Атлантиці та бойкоту продуктів вказаної компанії. У результаті таких дій «Грінпісу» було завдано збитків (наприклад, падіння продажів продуктів компанії «Шелл» та витрати на відбуксирування і розбір нафтової платформи в норвезькому фіорді)²⁹.

У цьому зв'язку слід зосередити увагу на доктринальних пропозиціях щодо вирішення зазначеного питання. Відтак, І. Россі пропонує включити до міжнародного договору (ідеально – під егідою ООН) положень про визнання за ними статусу суб'єктів міжнародного права і покласти на них відповідні обов'язки у сфері прав людини та підтримки з боку держав та міжнародних міжурядових організацій саморегуляції неурядових організацій, що підвищить їх відповідальність разом із їх засновниками³⁰. А. Рейніх вбачає необхідним за участі держав створити юридичні умови для відповідальності неурядових організацій на міжнародному рівні через створення з цією метою відповідних структур та правових процедур³¹. У зв'язку зі зростанням кількості неурядових організацій К. Ноурот також зазначає про необхідність розробки примусових механізмів для боротьби з порушеннями міжнародного права з боку неурядових організацій³². На відміну від зазначених вище авторів, С. О. Подшибякін визначає можливість відповідальності міжнародних неурядових організацій при виконанні своїх повноважень, що набуваються ними у відносинах з суб'єктами міжнародного права, які при цьому регулюються нормами міжнародного права³³.

А. Ібрагім вважає, що відповідальність неурядових організацій має враховувати багато факторів: чисельність учасників (меценати, клієнти, сама організація), механізми і стандарти діяльності (зовнішні, внутрішні, юридичні й добровільні), а також різні рівні організаційної реакції (функціональна і стратегічна)³⁴. Проте, як слушно зазначає Д. Лі, на сьогодні ще не сформувався загальний підхід щодо відповідальності неурядових організацій, тому дебати з цього приводу тривають³⁵.

Враховуючи зазначені вище позиції авторів, ми пропонуємо два варіанти власного вирішення проблеми регулювання питань відповідальності міжнародних неурядових організацій.

У першому варіанті доцільно в угодах про співробітництво між міжнародною неурядовою організацією та державою або міжнародною міжурядовою організацією закріплювати чіткі обов'язки сторін та відпо-

відальність за їх порушення кожної сторони зазначених угод у конкретних формах, а також відповідальність за нанесення шкоди третім особам, у тому числі й у результаті правомірної діяльності.

У другому варіанті регулювання аспектів міжнародної відповідальності міжнародних неурядових організацій доцільно здійснювати через надання їм статусу органів держав та міжнародних організацій, які їх залучають до конкретної міжнародної діяльності. Такий підхід дасть змогу перекласти можливу відповідальність неурядових організацій на тих суб'єктів, які їх залучають до певної діяльності, що в свою чергу допоможе уникнути безвідповідальності у результаті завдання шкоди неурядовими організаціями. Реалізація такої пропозиції може проявлятися або в положеннях договорів про співпрацю між вказаними суб'єктами та міжнародними неурядовими організаціями, або через внесення доповнення у якість окремого речення до ч. 2 ст. 4 Статей про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння (закріплені у додатку до ГА ООН А/RES/56/58 від 12 грудня 2001 р.) та до п. (с) ч. 1 ст. 2 Статей про відповідальність міжнародних організацій (закріплені у додатку до резолюції ГА ООН А/RES/66/100 від 9 грудня 2011 р.), а саме: «У разі залучення будь-яких третіх осіб, крім агентів, які не є органами» у першому випадку «держави, згідно її внутрішнього права», а у другому «міжнародної організації, згідно правил організації» «такі особи розглядатимуться органами» «держави» або «міжнародної організації».

Таким чином, на сьогодні міжнародні неурядові організації можуть нести відповідальність за порушення деяких міжнародних договорів та внутрішньодержавного права, однак реалізація такої відповідальності відбуватиметься переважно в рамках внутрішньодержавних механізмів та деяких міжнародних судових органів, оскільки питання про їх загальну (в усіх сферах їх міжнародної діяльності) міжнародно-правову відповідальність залишається не вирішеним. У зв'язку із цим останнє питання потребує подальшого наукового дослідження й розвитку.

¹ Charnovitz S. Two centuries participation: NGOs and International Governance / S. Charnovitz // Michigan journal of international law. – 1997. – № 18 (2). – P. 183.

² Barnes S. NGOs in peace-keeping operations: their role in / S. Barnes // Development in practice. – 2010. – Vol. 8. – Issue 3. – P. 309–322.

³ Charnovitz S. Nongovernmental Organizations and International Law / S. Charnovitz // American Journal of International Law. – 2006. – Vol. 100. – No. 2. – P. 352.

⁴ Lindblom A. K. Non-governmental organizations in international law / A. K. Lindblom. – New York : Cambridge University Press, 2005. – P. 46–52.

⁵ Willetts P. Non-governmental organizations in world politics : the construction of global governance / P. Willetts. – Abingdon : Routledge, 2011. – P. 64–83.

⁶ Подшибякин С. А. Правовой статус международных неправительственных организаций / С. А. Подшибякин. – М. : Юрлитинформ, 2006. – С. 6–20.

⁷ Ryfman P. Non-governmental organizations: an indispensable player of humanitarian aid / P. Ryfman // International review of Red Cross. – 2007. – Vol. 89. – Number 865. – P. 25–27.

⁸ Быкова Т. М. Правовое положение международных неправительственных организаций, имеющих консультативный статус при межправительственных организациях : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 – Международное право; европейское право / Татьяна Михайловна Быкова. – М., 2012. – С. 20.

⁹ Hobe S. Legitimacy, recognition, democratic control, transparency and accountability of non-governmental organizations in Wybo P. H. From government to governance: The Growing Impact of Non-State Actors on the International and European Legal System. – The Hague: TMC Asser Press, 2004. – P. 101–107.

¹⁰ Ільницька У. Особливості міжнародно-правової суб'єктності неурядових організацій / У. Ільницька // Українська національна ідея : реалії та перспективи розвитку. – 2012. – Вип. 24. – С. 86.

¹¹ Шпакович О. М. Вплив актів міжнародних організацій на внутрішні правопорядки держав-членів: теорія і практика: моногр. / О. М. Шпакович. – К. : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2011. – С. 54–55.

¹² Карлов Ю. С. «Глава 5, розділ А» в Международное право : учеб. / отв. ред. Ю. М. Колосов, Э. С. Кривчикова. – М. : Международные отношения, 2001. – С. 85.

¹³ Семенов М. К. О правосубъектности международной организации / М. К. Семенов // Вестник Томского государственного университета. – 2012. – Вып. 356. – С. 130–131.

¹⁴ Маргиев В. И. Понятие международной правосубъектности / В. И. Маргиев // Вестник Адыгейского государственного университета. – 2005. – № 4. – С. 135.

¹⁵ Ющенко В. Л. Некоторые теоретические вопросы международной правосубъектности межгосударственных организаций / В. Л. Ющенко // Правоведение. – 1970. – № 4. – С. 76–85.

¹⁶ Кузнецова Е. Процессуальная правосубъектность международных неправительственных организаций / Е. Кузнецова // Белорусский журнал международного права и международных отношений. – 2004. – № 4. – С. 12–16.

¹⁷ Толстых В. Л. Курс международного права : учеб. / В. Л. Толстых. – М. : Волтерс Клувер, 2009. – С. 340.

¹⁸ Nowrot K. Legal Consequences of Globalization: The Status of Non-governmental Organizations Under International Law / K. Nowrot // Indian journal of global legal studies. – 1999. – Vol. 6. – Issue 2. – P. 579.

¹⁹ Малкина И. Б. Международные неправительственные организации в современном международном праве : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 – международное право; европейское право / Инна Борисовна Малкина. – Казань, 2001. – С. 6–7.

²⁰ Vierucci L. «5. NGOs before international courts and tribunals» in Dupuy P. M., Vierucci L. NGOs in International Law: Efficiency in Flexibility? – Bodmin : MPG Books Ltd, 2008. – P. 158.

²¹ Judgment of the ECJ (Grand Chamber) of 18 October 2011, Oliver Brüstle v Greenpeace e.V. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-34/10>

²² The role of NGO's in international environmental litigation / U. Beyerlin // ZAöRV. – 2001. – № 61. – P. 357–378.

²³ Report of the Secretary-General, Arrangements and practices for the interaction of non-governmental organizations in all activities of the United Nations system on 10 July 1998, Document A/53/170 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/documents/ga/docs/53/plenary/a53-170.htm>

²⁴ Stahn C. NGOs and international peacekeeping – issues, prospects, and lessons learned / C. Stahn // ZaoRV. – 2001. – № 61. – P. 379–401.

²⁵ Standard project cooperation agreement between UNDP and non-governmental organization : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://info.undp.org/global/documents/partnerships/Standard_Project_Cooperation_Agreement_bt看_UNDP_NGO.pdf

²⁶ Annex VII. Agreement with NGOs : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unocha.org/what-we-do/humanitarian-financing/emergency-response-funds-erf/global-erf-guidelines>

²⁷ The Code of Conduct Principles of Conduct for the International Red Cross and Red Crescent Movement and NGOs in Disaster Response Programs / Annex VI to the resolutions of the 26-th International Conference of the Red Cross and Red Crescent, Geneva, 1995. – P. 1–6.

²⁸ Nelson J. The operation of non-governmental organizations (NGOs) in a world corporate and other codes of conduct / J. Nelson // Working paper. – 2007. – № 34. – P. 22–25.

²⁹ Ben-Ari R. H. The normative position of international non-governmental organizations under international law / R. H. Ben-Ari. – Leiden : Koninklijke Brill NV, 2012. – P. 94

³⁰ Rossi I. Should NGO's be more accountable at the international level? / I. Rossi. // Leuven : Centre for global governance studies, Working paper. – 2008. – № 12. – P. 31–33.

³¹ Reinisch A. The changing international legal framework in Alston P. Non state actors and human right / A. Reinisch. – New York : Oxford university press, 2005. – P. 87.

³² Nowrot K. Legal consequences of globalization: the status of non-governmental organizations under international law / K. Nowrot // Global legal studies journal. – 1999. – Vol. 6. – Issue 2. – P. 639.

³³ Подшибякин С. А. Правовой статус международных неправительственных организаций : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 – Международное право; европейское право / Сергей Александрович Подшибякин. – М., 2004. – 158 с.

³⁴ Ebrahim A. Accountability in Practice: Mechanisms for NGOs / A. Ebrahim // World Development. – 2003. – №. 31. – Vol. 5. – P. 826.

³⁵ Lee J. NGO Accountability: Rights and Responsibilities / J. Lee. – Geneva : Programme on NGOs and Civil Society CASIN, 2004. – P. 10.

Резюме

Коваленко С. О. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних неурядових організацій: сучасний стан і перспективи.

У статті досліджуються теоретичні та практичні аспекти відповідальності міжнародних неурядових організацій у міжнародному праві. Акцентується увага на загальних рисах правової природи міжнародних неурядових організацій та відсутності належного міжнародно-правового регулювання питань їх відповідальності. У результаті аналізу доктрини міжнародного права та міжнародної практики, автором запропоновано власні юридичні шляхи вирішення зазначеної проблеми в частині залучення державами та міжнародними міжурядовими організаціями до діяльності міжнародних неурядових організацій на підставі типових угод.

Ключові слова: міжнародні неурядові організації, правова природа, відповідальність, регулювання.

Резюме

Коваленко С. А. Международно-правовая ответственность международных неправительственных организаций : современное состояние и перспективы.

В статье исследуются теоретические и практические аспекты ответственности международных неправительственных организаций в международном праве. Акцентируется внимание на общих чертах правовой природы международных неправительственных организаций и отсутствии надлежащего международно-правового регулирования вопросов их ответственности. В результате анализа доктрины международного права и международной практики, автором предложены собственные юридические пути решения указанной проблемы в части привлечения государствами и международными межправительственными организациями в деятельности международных неправительственных организаций на основании типовых соглашений.

Ключевые слова: международные неправительственные организации, правовая природа, ответственность, регулирование.

Summary

Kovalenko S. Responsibility under international law of the international non-governmental organizations: current state and prospects.

The article deals with research of theoretical and practical aspects of responsibility of the international non-governmental organizations under international law. Stressed on general features of legal nature of the international non-governmental organizations and lack of necessary international law regulation on it responsibility. After the analyses of the doctrine of international law, the author proposed own legal ways of aforementioned problem solution concerning of involving by states and international intergovernmental organizations to their activity of international non-governmental organizations under model agreements.

Key words: international non-governmental organizations, legal nature, responsibility, regulation.

Отримано 9.10.2014